

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Південноукраїнського ліцею №5
Південноукраїнської міської ради
Протокол від 29.08.2025 № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Південноукраїнського ліцею №5
Південноукраїнської міської ради

_____ Тетяна КОЛОМІЙЧУК
29.08.2025

**Освітня програма
базової середньої освіти II ступеня
повної загальної середньої освіти
(9 клас)
Південноукраїнського ліцею №5
Південноукраїнської міської ради
на 2025/2026 навчальний рік**

Структура освітньої програми

1. Пояснювальна записка
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою
3. Загальний обсяг навчального навантаження
4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями
5. Перелік варіантів типових навчальних планів та модельних програм
6. Форми організації освітнього процесу
7. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
8. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти
9. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми
10. Додатки

1. Пояснювальна записка

Освітня програма Південноукраїнського ліцею №5 для 9-х класів на 2025/2026 навчальний рік розроблена відповідно до:

- Конституції України;
- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Закону України від 15.03.2022 «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 7.08.2013 № 538);
- наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- наказу МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- наказу МОН України від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»;
- наказу МОН України від 13.06.2024 № 836 «Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;
- наказу МОН України від 20.05.2024 № 714 «Про затвердження Змін до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 10.06.2024 № 825);
- наказу МОН України від 15.04.2025 № 570 «Про внесення змін до Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання» (із змінами, внесеними згідно з Наказом МОН України № 614 від 23.04.2025);
- наказу МОН України від 20.08.2025 № 1162 «Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;
- наказу МОН України від 03.06.2025 № 808 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України» (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 23.06.2025 № 899);
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205;
- Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 23.04.2019 № 536 (у редакції наказу МОН України від 10.02.2021 № 160);
- Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу МОН України від 15.02.2023 №165);
- Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 08.09.2020 № 1115;

- листа МОН України №1/11233-25 від 29.05.2025 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2025/26 року»;
- листа МОН України №1/16828-25 від 13.08.2025 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році».

Освітня програма Південноукраїнського ліцею №5 для 9-х класів розроблена для другого циклу базової середньої освіти - базове предметне навчання (8-9 класи).

Ліцей здійснює навчання за комплектами навчальних посібників та програм, рекомендованих для загальноосвітніх навчальних закладів Міністерством освіти і науки України. Вибір програм і навчальних посібників здійснюється методичними комісіями, затверджується директором і педагогічною радою закладу.

Освітня політика ліцею визначена його Статутом та Стратегією розвитку.

У 2025/2026 навчальному році функціонуватимуть два 9-х класи, в яких будуть навчатися 40 учнів. Середня наповнюваність класів становить 20 учнів.

Заклад не повністю забезпечує умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами, які можуть самостійно пересуватись. Доступ до приміщення ліцею для осіб з особливими освітніми потребами можливий тільки на I поверх. Кнопка виклику – у наявності. Інші умови доступності для навчання осіб з особливими потребами відсутні.

Мета діяльності Південноукраїнського ліцею №5 полягає у створенні умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного учня, його морального, інтелектуального, фізичного, художньо-естетичного зростання, формування ключових компетентностей. Заклад сприяє вихованню громадянина демократичного суспільства, яке визнає освіченість, вихованість, культуру найвищими цінностями, незмінними чинниками соціального прогресу. Нове покоління людей повинно бути здатним ефективно працювати і навчатися протягом життя, оберігати і примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства.

Основними завданнями ліцею є:

- безперервний процес підвищення ефективності освітнього процесу з одночасним урахуванням потреб суспільства, потреб особистості учня. Цьому сприяє застосування новітніх досягнень педагогіки та психології, використання інноваційних технологій навчання, комп'ютеризація освітнього процесу;
- підвищення якості освітньої діяльності ліцею та забезпечення її відповідності національним, європейським і міжнародним стандартам і вимогам;
- різнобічний розвиток індивідуальності дитини на основі виявлення її задатків і здібностей, формування ціннісних орієнтацій, задоволення інтересів і потреб;
- збереження і зміцнення морального, фізичного і психічного здоров'я вихованців; виховання школяра як громадянина України, національно свідомої, вільної, демократичної, життєво- і соціально компетентної особистості, здатної здійснювати самостійний вибір і приймати відповідальні рішення у різноманітних життєвих ситуаціях;
- формування у здобувачів освіти бажання і уміння вчитися, виховання потреби і здатності до навчання упродовж усього життя, вироблення умінь практичного і творчого застосування здобутих знань;
- становлення в учнів цілісного наукового світогляду, загальнонаукової, загальнокультурної, технологічної, комунікативної і соціальної компетентностей на основі засвоєння системи

знань про природу, людину, суспільство, культуру, виробництво, оволодіння засобами пізнавальної і практичної діяльності;

- виховання в учнів любові до праці, забезпечення умов для їх життєвого і професійного самовизначення, формування готовності до свідомого вибору і оволодіння майбутньою професією;

- виховання здобувача освіти як людини моральної, відповідальної, з розвиненим естетичним і етичним ставленням до навколишнього світу і самої себе;

- забезпечення ефективної взаємодії та співпраці всіх учасників освітнього процесу.

Основним засобом реалізації завдань ліцею для 9-х класів є здійснення освітньої діяльності відповідно до загальноосвітньої програми зазначеного рівня освіти.

Заклад здійснює освітній процес українською мовою за очною формою навчання в другу зміну, тривалість навчального тижня – 5 днів.

Відповідно до п.3 ст.10 розділу III Закону України «Про повну загальну середню освіту», освітній процес організовується в межах 2025/2026 навчального року, що згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 20.08.2025 № 1003 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» розпочинається 1 вересня 2025 року та триває до 30 червня 2026 року.

Згідно Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» зупинено дію положення п.3 ст. 10 Закону «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів.

Відповідно до безпекової ситуації форма навчання може бути змінена впродовж навчального року.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою з осінніми, зимовими, весняними канікулами. Орієнтовна структура навчального року:

I семестр – 01.09.2025 – 24.12.2025

II семестр – 08.01.2026 – 29.05.2026

Канікули:

осінні – 25.10.2025 – 02.11.2025

зимові – 25.12.2025 – 07.01.2026

весняні – 23.03.2026 – 29.03.2026

Тривалість уроків встановлено відповідно до закону України «Про загальну середню освіту», тривалість перерв – відповідно до чинного Положення про загальноосвітній навчальний заклад (постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 № 778).

Тривалість навчальних занять у закладі: 45 хвилин у середній та старшій ланці. Початок занять - 11.30. Перерви між уроками складають 5, 10 або 15 хвилин, що передбачено Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти.

Режим дня у закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників основної школи (якщо учнів 9-х класів не буде звільнено від ДПА).

Освітня програма Південноукраїнського ліцею № 5:

- передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом;
- сформована на основі Типової освітньої програми,
- не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти.

Освітню програму ліцею № 5 схвалює педагогічна рада закладу та затверджує його керівник. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнями, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма ліцею № 5 та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу.

На основі освітньої програми ліцей № 5 складає та затверджує навчальний план закладу на наступний навчальний рік, що конкретизує організацію освітнього процесу.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти в 9-х класах у 2025/2026 навчальному році Згідно із законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Положенням про здобуття повної загальної середньої освіти до здобуття базової середньої освіти в 9-х класах у 2025/2026 навчальному році можуть бути зараховані учні, які завершили 8-й клас, досягли відповідного рівня знань, подали необхідні документи та відповідають віковим та організаційним вимогам, визначеним чинним законодавством України.

Особи з особливими освітніми потребами зараховуються на підставі висновку ІРЦ та індивідуальної освітньої траєкторії.

Особи, які здобували освіту за кордоном, зараховуються після процедури визнання результатів навчання (еквівалентності документів).

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9-х класів складає 1260 годин /навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в навчальному плані на 2025/2026 навчальний рік, який передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову (передбачені обраним варіантом навчального плану Типової освітньої програми), сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Варіативна складова навчального плану визначається ліцеєм № 5 самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення і відображається у навчальному плані закладу.

Варіативна складова навчального плану ліцею № 5 для 9-х класів використовується на:

- посилення вивчення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарно-тематичному плані, який погоджується директором ліцею чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на посилення якого використано зазначені години;

- запровадження факультативів, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування (робототехніка);
- індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової та повної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Освітня програма не включає освітні послуги, які надає заклад за батьківські кошти.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план ліцею № 5 містить усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчального плану Типової освітньої програми.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Математика», «Фізика», «Біологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура».

На вивчення базових предметів: «Історія України», «Всесвітня історія», «Фізика», «Біологія», «Хімія», «Географія» зазначено рекомендовану кількість тижневих годин, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з вимогами Державного стандарту.

У 9-му класі забезпечується вивчення предмету «Основи правознавства».

Відповідно до таблиці 10 Типової освітньої програми навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов для 9-х класів передбачає:

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Перша іноземна мова	2
	Друга іноземна мова	2
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Разом		31+3

Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	2
Гранично допустиме навчальне навантаження	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)	33+3

У відповідності до Пояснювальної записки до Типових навчальних планів для основної школи та профільної середньої освіти загальноосвітніх навчальних закладів гранично допустиме навантаження у 9-х класах – 33 години, що не перевищує допустимої сумарної кількості годин тижневого навантаження учнів, встановленої Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОЗ України від 25.09.2020 року № 2205.

Ліцей № 5 при складанні свого навчального плану може збільшувати кількість годин на вивчення базових предметів за рахунок додаткових годин. У класах із підсиленням предметів інваріантної складової дозволяється навчальне навантаження учнів збільшувати до норм, що не перевищують санітарно-гігієнічних.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань освіти, тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчального плану. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» ліцей формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази закладу, кадрового забезпечення. Варіативними модулями у 9-х класах є легка атлетика, футбол, волейбол, баскетбол.

Для недопущення перевантаження учнів вважається за необхідність враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів» (у редакції наказу МОН України від 03.06.2025 № 808).

Згідно з рішенням місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при меншій наповнюваності від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

У закладі забезпечується індивідуальна форма навчання - педагогічний патронаж, передбачений для учнів, які за станом здоров'я не можуть з'являтися у ліцеї щодня, перебувають на стаціонарному лікуванні або потребують навчання біля лікарняного ліжка.

Педагогічний патронаж передбачає індивідуальний супровід учня з боку вчителя. Проте велику частину матеріалу учень має опрацювати самостійно.

Персональний склад педагогічних працівників, які здійснюють навчання за формою педагогічного патронажу, кількість навчальних годин для її організації визначаються наказом директора ліцею відповідно до кількості навчальних предметів інваріантної складової або базових, вибірково-обов'язкових предметів відповідно до навчального плану освітньої програми, обраної для засвоєння здобувачем освіти, за умови виконання вимог державних стандартів повної загальної середньої освіти.

Індивідуальні навчальні програми та індивідуальні навчальні плани для учнів на педагогічному патронажі розробляються педагогічними працівниками за участю одного з батьків (законних представників) відповідно до можливостей дитини.

Відповідно до наказу МОН України від 10.07.2019 № 955 кількість навчальних годин для організації педагогічного патронажу становить:

- 7-9 класи – 14 годин на тиждень на кожного здобувача освіти.

Для учнів, які не можуть відвідувати заняття у зв'язку з тривалим перебуванням (проживанням) за кордоном, за заявою батьків організовується екстернатна форма навчання для:

- самостійного засвоєння освітньої програми протягом навчального року та проходження річного оцінювання навчальних досягнень та/або атестації;
- лише проходження річного оцінювання навчальних досягнень та/або атестації.

Протягом одного навчального року екстерн може пройти оцінювання навчальних досягнень за один або кілька класів у межах одного або декількох рівнів повної загальної середньої освіти.

Здобуття освіти за сімейною (домашньою) формою можливе для учнів, батьки яких виявили бажання організовувати освітній процес самостійно з урахуванням здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду своїх дітей, для забезпечення їх індивідуального темпу здобуття освіти. Відповідальність за здобуття освіти дітьми на рівні не нижче стандартів освіти несуть батьки.

4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння:

- читання з розумінням,
- уміння висловлювати власну думку усно і письмово,
- критичне та системне мислення,
- творчість,
- ініціативність,
- здатність логічно обґрунтовувати позицію,
- вміння конструктивно керувати емоціями,
- оцінювати ризики,
- приймати рішення,
- розв'язувати проблеми,
- співпрацювати з іншими особами.

Спілкування державною мовою

Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках);

- розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень;
- уникнення неvnормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета;
- поповнювати свій словниковий запас.

Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.

Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

Спілкування іноземними мовами

Уміння:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.

Ставлення:

- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою;
- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;
- ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

Математична компетентність

Навчальні ресурси:

підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

Уміння:

- оперувати текстовою та числовою інформацією;
- встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо);
- розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту;
- будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати;
- прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач;
- використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.

Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.

Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації

Основні компетентності у природничих науках і технологіях

Уміння:

- розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі;
- будувати та досліджувати природні явища і процеси;
- послуговуватися технологічними пристроями.

Ставлення:

усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях

Навчальні ресурси:

складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу

Інформаційно-цифрова компетентність

Уміння:

- структурувати дані;
- діяти за алгоритмом та складати алгоритми;
- визначати достатність даних для розв'язання задачі;
- використовувати різні знакові системи;
- знаходити інформацію та оцінювати її достовірність;
- доводити істинність тверджень.

Ставлення:

- критичне осмислення інформації та джерел її отримання;
- усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.

Навчальні ресурси:

візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів

Уміння вчитися впродовж життя

Уміння:

- визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети;
- організовувати та планувати свою навчальну діяльність;
- моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності;
- доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.

Ставлення:

- усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь;
- зацікавленість у пізнанні світу;
- розуміння важливості вчитися впродовж життя;
- прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.

Навчальні ресурси:

моделювання власної освітньої траєкторії

Ініціативність і підприємливість

Уміння:

- генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення;
- використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення;
- аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати;
- використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.

Ставлення:

- ініціативність, відповідальність, упевненість у собі;
- переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх;
- позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.

Навчальні ресурси:

завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)

Соціальна і громадянська компетентності

Уміння:

- висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів;
- аргументувати та відстоювати свою позицію;
- ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях;
- співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі;
- аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет;
- орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.

Ставлення:

- ощадливість і поміркованість;
- рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження;
- відповідальність за спільну справу;
- налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків;
- повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.

Навчальні ресурси: завдання соціального змісту

Обізнаність і самовираження у сфері культури

Уміння:

- грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії;
- враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).

Ставлення:

- культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві;
- усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.

Навчальні ресурси:

математичні моделі в різних видах мистецтва

Екологічна грамотність і здорове життя

Уміння:

- аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних;
- враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень;
- розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.

Ставлення:

- усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних;
- ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту;
- розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя;
- власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Навчальні ресурси:

- навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту;
- задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізні лінії є:

- засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища;
- соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія «Екологічна безпека й сталий розвиток»

Коротка характеристика

Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Наскрізна лінія «Громадянська відповідальність»

Коротка характеристика

Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Наскрізна лінія «Здоров'я і безпека»

Коротка характеристика

Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.

Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Наскрізна лінія «Підприємливість і фінансова грамотність»

Коротка характеристика

Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).

Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

5. Перелік варіантів типових навчальних планів та навчальних програм

Освітня програма базової середньої освіти окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Навчальний план для 9-х класів ліцею № 5 розроблено відповідно до таблиць 1, 8, 10 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 405.

Освітню програму укладено за освітніми галузями.

Освітня галузь	Предмети, через які реалізується
Мови і літератури	українська мова, українська література, перша іноземна мова, друга іноземна мова, зарубіжна література
Суспільствознавство	історія України, всесвітня історія, основи правознавства
Мистецтво	мистецтво
Математика	алгебра, геометрія
Природознавство	біологія, географія, фізика, хімія
Технології	трудове навчання, інформатика
Здоров'я і фізична культура	основи здоров'я, фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах згідно «Переліку навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)» до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405.

Найменування навчальних програм навчальних дисциплін	Ким затверджено
Українська мова. 5–9 класи. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
Українська література. 5–9 класи.	
Програми для загальноосвітніх навчальних закладів	
Зарубіжна література. 5–9 класи.	
Програми для загальноосвітніх навчальних закладів	
Історія України. Всесвітня історія. 5–9 класи.	
Навчальна програма для загальноосвітніх закладів	
Англійська мова. Німецька мова. Французька мова.	
Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5–9 класи	
Математика. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	
Правознавство. Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	

Географія. 6–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
Біологія. 6–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	
Фізика. 7–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	
Хімія. 7–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	
Фізична культура. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 5–9 класи	
Трудове навчання. Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх закладів. 5–9 класи	
Мистецтво. 5–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів.	
Основи здоров'я. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	

6. Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-дебати, уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова конференція повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Під час вимушеного призупинення освітнього процесу у закладі організовується та запроваджується дистанційне навчання, основні засади якого регламентуються «Положенням про дистанційне навчання в Южноукраїнській гімназії №1 під час призупинення освітнього процесу», затверджене педагогічною радою 16.03.2020 року (Протокол № 6).

З метою забезпечення у закладі єдиних підходів до створення електронного освітнього середовища освітній процес під час дистанційного навчання організовується через сервіси Google Classroom, Zoom, Google Meet.

Організація освітнього процесу може передбачати навчальні (у тому числі практичні, лабораторні) заняття, вебінари, онлайн форуми та конференції, самостійну роботу, дослідницьку, пошукову, проєктну діяльність, навчальні ігри, консультації та інші форми організації освітнього процесу.

Організація освітнього процесу має забезпечувати регулярну та змістовну взаємодію суб'єктів, з використанням форм індивідуальної та колективної навчально-пізнавальної діяльності учнів, а також здійснення ними самоконтролю під час навчання. У випадку переходу на дистанційне навчання отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами під час занять забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації в синхронному або асинхронному режимі. Педагогічні працівники самостійно визначають режим (синхронний або асинхронний) проведення навчальних занять. При цьому не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, забезпечується в синхронному режимі.

Для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання, зокрема дітей із сімей, які перебувають у складних життєвих

обставинах, багатодітних, малозабезпечених сімей тощо), заклад освіти забезпечує використання інших засобів комунікації, доступних для учнів за особистою заявою батьків / офіційних представників (телефонний, поштовий зв'язок тощо).

Заклад освіти забезпечує регулярне відстеження результатів навчання учнів, а також надання їм підтримки в освітньому процесі (за потреби). Оцінювання результатів навчання учнів проводяться за видами оцінювання, визначеними спеціальними законами, і відповідно до критеріїв, визначених Міністерством освіти і науки України. Оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватись очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

Перевірка робіт учнів відбувається в термін, вказаний учителем. Якщо робота на перевірку надана невчасно, її перевірка здійснюється тільки за згодою вчителя. Вчитель має право за певними видами робіт здійснювати вибірккову перевірку надісланих учнями виконаних завдань.

Облік навчальних занять і результатів навчання учнів здійснюється відповідно до законодавства. Організація освітнього процесу здійснюється з дотриманням вимог законодавства про освіту, захист персональних даних, а також санітарних правил і норм (щодо формування розкладу навчальних занять, рухової активності (фізкультхвилинок), вправ для очей, тривалості виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час).

За рішенням педагогічної ради може використовуватися електронний розклад занять, електронний класний журнал / щоденники.

7. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінювання навчальних досягнень учнів 9-х класів відбувається за 12-бальною системою. Критерії, що розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах або ж оголошуються перед початком виконанням робіт.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формульовального характеру.

Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 9-х класах підлягають формульовальному та підсумковому (бальному) оцінюванню. Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей учнів, окрім уроку, здійснюватиметься у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень сформованості компетентностей. Функцію перевірки та/або оцінювання сформованості компетентностей виконує також навчально-практичне заняття та заняття практикуму. Формульовальне оцінювання має на меті:

- підтримати навчальний розвиток здобувачів освіти;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати;
- виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

На початку 2025/2026 навчального року передбачається проведення в 9-х класах вхідного оцінювання здобувачів освіти з метою діагностування рівня їх навчальних досягнень за попередній навчальний рік та планування подальшої роботи із систематизації, узагальнення та закріплення навчального матеріалу.

Загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень учнів 9-х класів та встановлення відповідності між вимогами до знань, умінь і навичок здобувачів освіти та показником оцінки в балах відповідно до рівнів навчальних досягнень (початковий, середній, достатній, високий) у закладі здійснюються згідно Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 №329.

8. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завданнями системи внутрішнього забезпечення якості освіти є:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

9. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом:

- моніторингу якості проведення навчальних занять;
- моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- проведення контрольних, тематичних зрізів учнів;
- участі учнів ліцею у предметних олімпіадах різного рівня;
- участі у Всеукраїнських та міжнародних інтелектуальних конкурсах та турнірах;
- складання та захисту наукових проєктів;
- участі в роботі Малої академії наук;

- аналізу результатів участі учнів у ДПА та НМТ.

Додаток 1
до освітньої програми
Південноукраїнського ліцею №5
на 2025/2026 навчальний рік

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Південноукраїнського ліцею №5
Південноукраїнської міської ради
_____ Т.КОЛОМІЙЧУК
29.08.2025

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Південноукраїнського ліцею №5
Південноукраїнської міської ради
на 2025/2026 навчальний рік
(9 класи)

ПОГОДЖЕНО
на засіданні педагогічної ради
(протокол № 1 від 29.08.2025)

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ**

Південноукраїнського ліцею №5

Південноукраїнської міської ради

на 2025/2026 навчальний рік

(9 класи)

I. Загальні засади

Навчальний план Південноукраїнського ліцею № 5 Південноукраїнської міської ради на 2025/2026 навчальний рік розроблений на виконання Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом міністерства охорони здоров'я № 2205 від 25.09.2020, чинних Державних стандартів базової середньої освіти, Положення про загальноосвітній навчальний заклад, наказів Міністерства освіти і науки України (далі-МОН) від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл – інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» (у редакції наказу МОН України від 03.06.2025 № 808), листів МОН від 10.03.2006 № 1/9-140 «Про застосування окремих положень законодавства про освіту щодо функціонування гімназій, ліцеїв, колегіумів» у частині організації навчально-виховного процесу, Концепції розвитку та освітньої діяльності Південноукраїнського ліцею №5 Південноукраїнської міської ради, враховуючи вимоги щодо організації освітнього процесу в загальноосвітніх навчальних закладах і забезпечення необхідних умов для виконання у повному обсязі інваріантної та варіативної складових змісту загальної середньої освіти, власного Статуту.

Режим роботи закладу:

- режим навчання – п'ятиденний;
- початок занять – об 11.30 годині;
- тривалість уроків в основній та старшій школі – відповідно до п. 5 ст. 16 Розділу III. «Організація освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти» Закону України «Про загальну середню освіту»;
- тривалість перерв – відповідно до чинного Положення про загальноосвітній навчальний заклад (постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 № 778).

Заклад працює в одну (другу) зміну.

Мова навчання – українська.

Кількість класів: 9 класи – 2.

Орієнтовна кількість учнів: 9 класи – 40.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до п. 1. ст. 14 розділу III. Закону України «Про освіту». Враховуючи пристосованість приміщень закладу, середня наповнюваність у класних колективах складає: 9 класи – 20 учнів.

Мінімальна наповнюваність у групах при вивченні окремих предметів (іноземних мов, інформатики) складає не менше 8 учнів.

Основною формою навчального процесу є урок.

Факультативні, індивідуальні та групові заняття проводяться поза основними заняттями з обов'язковою перервою за окремим розкладом.

Навчальний план 9-х класів Південноукраїнського ліцею № 5 Південноукраїнської міської ради на 2025/2026 навчальний рік складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (Таблиці 1, 8, 10) *(Додаток до навчального плану 1)*.

У 9-х класах продовжується вивчення першої іноземної мови (англійської) та другої іноземної мови (німецької або французької).

II. Розподіл годин інваріантної та варіативної складових

На виконання Державних стандартів базової та повної загальної середньої освіти робочий навчальний план містить усі навчальні предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом Типових навчальних планів та варіативної складової, яка передбачає години для поглибленого вивчення предметів, курсів за вибором, факультативів, індивідуальних занять.

Вилучення з навчального плану предметів інваріантної складової не допускається; години на їх вивчення не перерозподілено порівняно з показником Типового навчального плану.

Варіативну складову робочого навчального плану (додатковий час (години) на предмети інваріантної складової, спецкурси, курси за вибором, факультативи, індивідуальні заняття) використано для розвитку нахилів і здібностей здобувачів освіти, враховуючи освітні запити учнів та батьків, кадрового забезпечення та матеріально-технічної і методичної бази ліцею.

При розподілі годин варіативної складової робочого навчального плану враховано, що гранично допустиме навантаження вираховується на одного учня, а уроки фізичної культури не враховуються при визначенні цього показника.

Факультатив робототехніка, який введено за рахунок варіативної складової, викладається за програмою, що має гриф МОН України. Термін дії грифу – 5 років.

Години варіативної складової передбачено на:

Предмети інваріантної складової				
Клас	Предмет	Кількість годин (на клас)	Разом	Обґрунтування
9-А	Українська мова	1	2	Підсилення вивчення предметів інваріантної складової навчального плану
9-Б		1		
Факультативи				
9-А	Основи робототехніки	0,5	1	- Ознайомлення учнів з технологією конструювання роботів та створення програм для керування ними; - набуття учнями навичок проектування, конструювання та програмування роботизованої техніки
9-Б		0,5		
Разом			3 години	
Індивідуальні, групові заняття та консультації				
Класи	Кількість годин		Обґрунтування	
	Кількість годин (на клас)	Разом		

9-А	0,5	1	- Урахування профільного спрямування, регіональних особливостей, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази, індивідуальних освітніх потреб учнів, бажань батьків; - заняття з учасниками предметних олімпіад, конкурсів, турнірів з метою допомогти їм поглиблено осмислити навчальний матеріал; - розкриття індивідуальних здібностей здобувачів освіти
9-Б	0,5		
Разом		4 години	

Навчальні досягнення учнів з курсів за вибором оцінюються та обліковуються на предметних сторінках класних журналів за рішенням педагогічної ради.

III. Порядок вивчення окремих предметів

Методологічною основою загальної середньої освіти в ліцеї є пріоритет загальнолюдських і національних цінностей, орієнтація навчально-виховного процесу на рівний доступ кожного учня до якісної освіти та творчий розвиток особистості. Особлива увага приділяється вивченню учнями української мови як державної, вітчизняної історії та культури, опануванню природничо-математичних наук, двох іноземних мов (англійської та французької чи німецької за вибором), оволодінню інформаційно-комп'ютерними технологіями. Враховано сучасну парадигму підвищення ролі військово-патріотичного виховання.

У межах освітньої галузі «Громадянська та історична» у 9-х класах вивчається предмет «Основи правознавства».

У 9-х класах вивчається предмет «Основи здоров'я», на уроках якого запроваджено курс «Вчимося жити разом» на виконання наказу МОН України від 21.04.2017 №624 «Про реалізацію та впровадження проекту «Вчимося жити разом».

Освітня галузь «Технології» у 9-х класах реалізується через предмет «Трудове навчання».

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог Закону України «Про загальну середню освіту» з урахуванням санітарно-гігієнічних норм. Години фізичної культури у 9-х класах не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено наказами МОН України від 01.03.2004 № 162, від 29.11.2005 № 682, від 07.05.2007 № 357.

Предмет «Фізична культура» реалізується за рахунок модулів, які визначені шляхом анкетування учнів, врахування матеріально-технічної бази навчального закладу:

9 класи	футбол
	баскетбол
	настільний теніс
	легка атлетика
	волейбол

У 2025/2026 навчальному році визначено такий порядок викладання предметів інваріантної та варіативної складових, на які виділено не цілу (дробову: 0,5; 1,5; 2,5 тощо) кількість годин:

№ з/п	Назва навчального предмету, спецкурсу тощо	Спрямування	Кількість годин за робочим навчальним планом	Кількість годин	
				I семестр	II семестр
1	Історія України	Навчальний предмет інваріантної складової	1,5	2	1
2	Географія	Навчальний предмет інваріантної складової	1,5	1	2

Поділ 9-х класів на групи при вивченні окремих предметів не здійснюється.

IV. Структура 2025/2026 навчального року

Відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту», Типової освітньої програми закладу 2025/2026 навчальний рік розпочинається 1 вересня святом – День знань – і закінчується не пізніше 30 червня.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

- I семестр - з 1 вересня по 24 грудня;
- II семестр - з 08 січня по 29 травня.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

- осінні з 27 жовтня по 2 листопада;
- зимові з 25 грудня по 07 січня;
- весняні з 23 березня по 29 березня.

Орієнтовна дата проведення свята «Останнього дзвоника» - 29 травня 2026 року.

У випускних класах проводиться державна підсумкова атестація навчальних досягнень учнів відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів у системі загальної середньої освіти.

Дату вручення документів про освіту буде визначено додатково.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Південноукраїнського ліцею №5
Південноукраїнської міської ради

_____ Т.КОЛОМІЙЧУК
29.08.2025

Навчальний план 9-х класів

складений відповідно до таблиць 1, 8, 10

Типової освітньої програми

закладів загальної середньої освіти II ступеня,

затвердженою наказом Міністерства освіти і
науки України від 20.04.2018 № 405

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		9-А	9-Б
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Перша іноземна мова (англійська)	2	2
	Друга іноземна мова (німецька/французька)	2	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1
Математика	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Фізика	3	3
	Біологія	2	2

	Географія	1,5	1,5
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		31+3	31+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	2
Українська мова		1	1
Основи робототехніки		0,5	0,5
Індивідуальні заняття та консультації		0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3

Додаток 2
до освітньої програми
Південноукраїнського ліцею №5
на 2025/2026 навчальний

рік

Якість проведення навчальних занять

Урок - це логічно закінчений, цілісний, обмежений визначеними тимчасовими рамками етап освітнього процесу. У ньому представлені всі основні елементи освітнього процесу: цілі та задачі, зміст, форми, технологія, методи, засоби, контроль та оцінювання, тобто вся організаційна структура. Якість уроку залежить від правильного визначення кожного з цих компонентів та їх раціонального поєднання.

Вибудовуючи урок, педагоги визначають не тільки те, яка навчальна інформація чи способи дії повинні бути засвоєні, а й на якому рівні вони мають бути засвоєні на конкретному уроці. Але оскільки урок - це ланка цілісного навчального, розвивального та виховного процесу, відтак, не на кожному уроці основний його зміст може бути засвоєний на всіх трьох рівнях:

- сприйняття, осмислення й запам'ятовування;
- застосування знань і навичок за зразком;
- застосування знань і навичок у новій ситуації.

Сучасний зміст освіти та закономірності процесу навчання в цілому та засвоєння, зокрема, визначають ряд неодмінних вимог до уроку, які необхідно враховувати:

1. Урок передбачає не тільки виклад матеріалу, змісту, а й завдання, що припускають застосування засвоєння навчальної інформації на практиці.

2. Частина цих знань отримується учнями у процесі самостійного пошуку шляхом рішення відповідних задач, враховуючи, наскільки пошук таких знань доступний для учнів відповідного віку, наскільки важливі способи діяльності, які учень опановує у процесі пошуку.

3. Виклад навчального матеріалу на уроці є варіативним за своєю структурою. В одних випадках викладається готова інформація у формі пояснення та за допомогою ілюстрацій. В інших випадках матеріал вивчається шляхом постановки вчителем проблеми та розкриття шляхів її доказового рішення.

Виклад навчальної інформації може бути у формі розповіді, лекцій, читання підручника, перегляду відеоматеріалів тощо. Характер викладу визначається внутрішньою структурою, способом побудови цілісного уроку - від пояснювально-ілюстративного до проблемного.

Одна з основних вимог до уроку – його науковість, неодмінною умовою науковості змісту уроку є ознайомлення учнів із доступними для них методами науки.

Істотною стороною уроку є індивідуалізація навчання, а саме:

- використання навчального матеріалу різного ступеня складності, що враховує інтереси та можливості різних категорій учнів, оскільки складний матеріал може виявитись не під силу деяким учням для активного засвоєння, але повинен бути зрозумілий усім;
- доручення учням завдань для самостійної роботи різного ступеня складності, але в такій системі, щоби слабкі та середні учні могли поступово переходити від менш важких завдань до більш складних;
- повернення учнів зі слабкою навченістю до більш складних завдань попередніх тем після вивчення наступних, коли завдання можуть бути вирішені на новому рівні підготовки.

4. Жоден урок не вирішує всіх задач навчання, розвитку та виховання учнів. Він є частиною теми, курсу, навчального предмета та взагалі процесу навчання, освіти. Важливо завжди усвідомлювати, яке місце він займає в системі навчального предмета, які його дидактичні, виховні та розвивальні цілі. Урок - логічна одиниця теми, розділу, курсу, педагогічний здобуток, і тому він повинен відрізнятися цілісністю, внутрішнім взаємо-зв'язком частин, єдиною логікою розгортання діяльності вчителя й учнів.

Дотримуючись основних вимог до уроку, учитель вносить як у здійснення цих вимог, так і у сполучення компонентів уроку своє педагогічне мистецтво, свій методичний почерк, що залежить як від характеру класу, так і від власних індивідуальних рис.

5. На уроці здійснюється розвиток навчальних компетентностей учнів за допомогою відтворення академічних знань учнями, вправ у вміннях і навичках, шляхом виконання завдань на застосування академічних компетентностей у нестандартній ситуації.

6. Освітній процес є нерезультативним без кількоразового повторення змісту академічних знань і навчальних умінь. Форма повторення може бути різною, у залежності від цілей уроку та його змісту.

7. На уроках проводиться систематичне та планомірне оцінювання рівня навчальних досягнень учнів. Головний критерій якості уроку - не застосування тих чи інших видів роботи учнів чи використаних учителем методик, а навченість учнів, досягнення цілей уроку. Культура вчителя, його інтелектуальний і моральний рівень є однією з головних умов ефективності уроку.

рік

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)

Об'єктом моніторингу у ліцеї є система організації навчально-виховного процесу, до складових якого належать освітнє середовище і освітній процес.

Освітнє середовище охоплює:

- контингент учнів;
- кадрове (педагогічне) забезпечення освітнього процесу;
- матеріально-технічне та інформаційне забезпечення ;
- стан здоров'я учнів.

Освітній процес включає у себе:

- рівень навченості (з усіх предметів);
- аналіз нульового, контрольного та підсумкового замірів за рівнем навчальних досягнень учнів.
- рівень вихованості учнів;
- рівень роботи з обдарованими дітьми.
- рівень професійної компетентності педагогів;
- якість і результативність педагогічної роботи;
- рівень інноваційної діяльності;
- аналіз педагогічних ускладнень;
- самоосвітня діяльність.

На рівні освітньої програми об'єктами моніторингу і управління якістю є:

- процес освоєння програми, предмету;
- інтеграційні процеси в навчанні;
- процес оновлення, вдосконалення, змісту, методик, технологій;
- навчання, засоби контролю засвоєння навчального матеріалу.

Показниками результату моніторингу якості освіти є:

- стан здоров'я, фізичного розвитку учнів та учителів;
- адаптація учня в школі;
- якість проведення, інтерпретації результатів моніторингових досліджень;
- результативність профільного навчання;
- якість освіти профільних класів;
- результативність участі ліцеїстів у Всеукраїнських учнівських олімпіадах з базових дисциплін, конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт МАН;
- національні дослідження навчальних досягнень учнів;
- професійна компетентність педагогів;
- якість освітньої діяльності вчителів із окремих предметів.

Використання результатів моніторингових досліджень забезпечують:

- засідання педагогічної ради,
- нарада при директорові,
- засідання методичної ради та методичних комісій ліцею,
- атестація педагогічних працівників,
- формування позитивної громадської думки про навчальний заклад,
- аналіз роботи ліцею при складанні плану роботи та прогнозуванні розвитку навчального закладу.

Орієнтовний формат моніторингу досягнення учнями результатів навчання

Форма моніторингу	Завдання моніторингу	Очікування результати	Інструментарій
Моніторинг рівня навченості учнів	- дослідження якості знань учнів та їх відповідність державному стандарту для дітей з особливими освітніми потребами; - підтримка мотивації навчання; - дотримання вчителями вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів з предметів інваріантної складової навчального плану.	1. Отримання об'єктивної інформації про якість знань учнів з базових дисциплін в закладі в цілому, окремих класів та кожного учня. 2. Коригування освітнього процесу та його навчально-методичного забезпечення на основі результатів досліджень.	- діагностичні контрольні роботи; - комбіновані та диференційовані контрольні роботи; - анкетування; - шкільна документація; - спостереження.
Моніторинг стану викладання предметів інваріантної складової навчального плану	- дослідження дотримання педагогами державних вимог до викладання предмету; - об'єктивне оцінювання роботи педагога; - дослідження рівня навчальних досягнень учнів з предмету; - з'ясування	1. Оцінка стану освітнього простору гімназії. 2. Встановлення причинно-наслідкових зв'язків, що спричиняють проблеми в організації освітнього процесу. 3. Отримання вчителями методичної допомоги з	- аналіз уроку вчителя; - співбесіда із вчителем; - зрізи знань учнів; - анкетування вчителів та дітей; - самоаналіз уроку вчителем.

	раціонального використання в процесі навчання навчально-матеріальної бази.	метою підвищення їх професійної майстерності. 4. Поліпшення стану викладання предмету.	
Моніторинг результативності участі учнів у предметних олімпіадах, різнорівневих конкурсах та інших тематичних заходах	- дослідження результатів участі учнів в олімпіадах/конкурсах з предмету; - аналіз дотримання педагогами вимог щодо індивідуальної роботи з учасниками заходів; - об'єктивне оцінювання роботи педагога.	1. Визначення рівня обдарованості учнів. 2. Поліпшення стану підготовки учасників до якісних результатів	- аналіз звітів про проведення предметних олімпіад, - шкільна документація; - спостереження